

Paraenesis De Eleemosyna

Alardus <Aemstelredamus>

[Köln], 1545

VD16 A 1250

An ecclesiasticis licitum sit possessiones, redditus, prediaque, & alia id
genus, ceu bona propria habere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63012)

D E E L E E M O S Y N A

communicanda 47. distinct. Sicut hi. quæstio 1. Sed hac lege, ut in tempore necessitatis communicanda sunt, non adproprianda, ut de præben. ca. 3. de dona ca. 2. Et bona ecclesiæ ita dicuntur ecclesiæ, ut eorū dominium habeat ecclesia 23. qu. 3. Inter. Pauperū quidem sunt, quantum attinet ad sustentationē clericorum uero quo ad ministrationem. Nec tamē uia ecclesiæ bona usque adeo sunt pauperum, ut ipsis proinde comperat actio aduersus clerum quamlibet habundātem 47. distinct. Sicut. Alioqui nusquā non rixis perstreperent tribunalia. Sed opere precium est illud audire, bona ecclesiastica non modo in usus pauperum, sed etiam in cultura diuinum, ministrorumque necessitates eroganda esse, ut auctor est Simplicius papa 12. quæst. 2. de redditibus &c.

An ecclesiasticis licitum sit possessiones, redditus, prædicaque, & alia id genus, ceu bona propria habere.

Illud quoque (quando in bonorum ecclesiarum mentionem incidimus) non grauabor obiter refellere, quod huius temporis hæretici, æditis libris impudenter ubique, uel ad nauseam usq; inculcant, unde præcipuam tumultus originem, odijque seminarium in clerum promanasse in confessio est, Ecclesiasticis illicitum esse possessiones, redditus, aliq; bona propria habere. Non postulo, ut quisquam mihi credat, nisi hunc errorem manifestis testimonijs docuero. Age ueniamus ad aduersariorū rationes, quibus suum tuentur errorem: Nimirum: ex præcepto Christi, Christianos omnes oportere

DE ELEMOSYNA.

esse pauperes, aut si non omnes, certe ecclesiasticos, clericos, sacerdotes, episcopos, Christi apostolorumque successores. Dixit dominus ad Aaron, In terra nihil possidebitis, nec habebitis partem inter eos, Numc. 18. At illi continuo relictis retibus secuti sunt eum. Matthi. 4. Ecce nos reliquimus omnia, & sequuti sumus te. Matthæi 19. Estote perfecti sicut & pater uester cælestis perfectus est. Matthæi 5. Si uis perfectus esse, uade & uende omnia quæ habes, & sequere me. Si quis uult tecum contendere iudicio, &c. Matthæi 5. Iam quidem omnino delictū omnino est in uobis, 1. Corinth. 6. Gratis accepistis, gratis date, nolite possidere aurum neque argentum, neque pecuniam in zonis uestris, non peram in uia, neque duas tunicas, neque calceamenta, neque uirgam, dignus est enim operarius cibo suo, Matthæi decimo. Vir quidam nomine Ananias cū Saphyrā uxore sua. Actorum quinto: Seruus non est maior domino suo. Matthæi quarto, Filius hominis non habet ubi caput suum reclinet. Matthæi octauo. Reges gentium dominantur eorum, & qui potestatem habent super eos benefici uocantur. Vos autem non sic, Luce uigesimo secundo. Nihil intulimus in hunc mundum, haud dubium, quia nec auferre possumus, habentes autem alimenta, & quibus tegamur, his contenti sumus, Qui uolunt diuites fieri, pri ad Timotheum sexto. Neque uero dominantes in clericos, sed forma facta gregis. pri. Petri quinto. Nihil aliud possidebunt, de cimarum oblatione contenti, Numeri decimo octauo.

DE ELEEMOSYNA.

Hieronymus in epistola ad Heliodorum de uita heremica: Animaduerte frater, non tibi licet de tuis quicquam habere rebus. Omnis, inquit dominus, qui non renunciauerit cunctis, quae possidet, non potest esse meus discipulus. Cur timido animo Christianus es? Respice Petro relictum rethae. Respice surgentem de teloneo publicanum, statim apostolum. Filius hominis non habet ubi caput reclinet, & tu amplas porticus, & ingenti aedificiorum spatia metiris? Haereditatem expectans seculi, cohaeredes Christi esse non poteris. Hieronymus in epistola ad Nepotianum de uita clericorum. Igitur clericus qui Christi seruit ecclesiae, interpretetur primo suum uocabulum, & nominis definitione prolata, uitatur esse quod dicitur. Si enim clericos graece, fors appellatur, propterea uocantur clerici, uel quia de sorte sunt domini, uel quia ipse dominus fors, id est, pars clericorum est. Qui autem uel ipse pars domini est, uel dominum partem habet: tale se exhibere debet, ut & ipse possideat dominum, & a domino possideatur. Qui dominum possidet, & cum propheta dicit: Pars mea dominus, nihil extra dominum habere potest. Quod si quippiam aliud habuerit praeter dominum, pars eius non erit dominus. Verbi gratia: Si aurum, si argentum, si possessiones, si uariam suppellectilem, cum istis partibus, dominus pars eius fieri non dignabitur. Si autem ego pars domini sum, & funiculus haereditatis eius, nec accipio partem inter ceteras tribus: sed quasi leuita & sacerdos uiuo de decimis, & altari seruiens, altaris oblatione sustentor, habens uictum & uestitum, his contentus ero, &

D B E L E E M O S Y N A.

nudam crucem nudus sequar. Augustinus in libro de contemptu mundi, capite secundo: Dicit iterum saluator noster inter cætera, Qui non renunciauerit omnibus his quæ possidet, non potest meus esse discipulus, Qui dixit omnibus, nihil proprium à suis discipulis possideri uoluit. Qui quicquam possidet in terra, remotus est à Christi disciplina. Qui autem non est discipulus Christi, quomodo præsumit sibi ligandi atque soluendi potestatem? Intendite fratres uerba euangelij dicentis: Intrauit Iesus ianuis clausis ad discipulos, & insufflans dixit eis: Accipite spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt. Nunquid illi habebant proprium quibus magister iudicauerat, Nihil tuleritis in uia? De quibus Lucas euangelista refert: Erant ets omnia communia. Videte quid Petrus dixerat ad Iesum: Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te. Qui omnia reliquerant, & nihil penitus retinuerant. Vnde ergo sibi arrogant ligandi atque soluendi potestatem, qui in terra præsumunt possidere facultatem? Quomodo non erubescunt dicere: Dominus pars hereditatis meæ? ubi est illud Apostolicum: Quæ conuenio Christi ad Belial? Qui terrenas possessiones relinquere nolunt, cur peccata populi comedunt? Si decimas cum filiis Leui accipiunt, quomodo inter cæteras tribus partem accipient? Idem ibidem capite 6. Sed quomodo pro Christo suum dabit sanguinem, qui pro eo non uult abijcere mundi uanitatem, cum nos minus quam nostra diligamus? Quomodo pro Christo uitam tradet, qui contra eius præcepta hæc

DE ELEEMOSYNA.

uana & falsa possidet? Idem ibidem capite. 7. Audi Apostolū dicentem: Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum cælorum. Et iuxta ueritatis uocem, primo nos oportet bibere calicem domini, ut sic pertingamus ad regni confessionem. Innumerabilia dici possint in hanc sententiam, Sed non necesse est. nihil est omnium de quo minus dubitare possit, quin liceat non modo Christianis laicis, sed etiā sacerdotibus ac clericis possidere res temporales, & illis uti, tamen si per sæpe in his contingit labi, non seruato modo, ultra quem citraque nequit cōsistere rectum, ut in alijs quoque rebus indifferentibus, quarum de numero diuina sunt, que ei qui bene utitur, bonæ sunt, qui male utitur, malæ sunt. Videor mihi de hac controuersia satis compendio perstrinxisse, ad aliud transiturus, si prius paucis diluero præcipuum hæreticorum argumētum, quorum Vuiclefus ille coryphæus erat. Quod adducitur de Leuitis, facilis est dilutio, quādo illa que ueteris erant instrumenti quatenus ciuili modi sunt, nos Christianos non ligant, aliequi si ex hoc obligarentur sacerdotes esse pauperes, quia leuitæ ueteris testamenti non recipiebant hæreditatem inter filios Israel, Sequitur quod & alia quoque per multa ueteris instrumenta nos obligarent, ut circumcisio, oblationes, cæremoniæ, purgationes, aliaque id genus similia, quæ Paulus nusquam nō docet esse abrogata, ut non dubitet affirmare, Si circumcidimini, Christus uobis nihil proderit, ad Galatas. 5. addiditque: Testificor omni homini circūcidenti se, quādebetor est uniuersæ legis faciendæ. ad eundem mo

D E E L E E M O S Y N A .

dum & nos possumus dicere: Testificor omni homi-
 ni seruanti ullam partē legis, uidelicet ex legis ipsi-
 us obligatione, qm̄ debitor est uniuersæ legis fa-
 ciendæ, quæ eadem est ratio de omnibus. Nunc ac-
 cipite rationes quibus ecclesiæ catholicæ doctrinā
 tuemur. Diriuentur fontes tui foras, & in plateas
 aquas tuas diuide, habeto eas solas, nec sunt alieni
 participes fontis tui, Prou. 5. Quidam enim puta-
 bant, quia loculos habebat Iudas, quod dixisset ei Ie-
 sus, Eme ea quæ nobis sunt opus ad diem festū, aut
 egenis ut aliquid daret, Ioh. 13. Venit quidam homo
 diues ab Aramathia noīe Ioseph, q̄a & ipse erat di-
 scipulus Iesu Diuitibus huius seculi præcipe non
 altum sapere, neque sperare in incerto diuitiarum,
 sed in deo uiuo. pri. Timot. sexto. De quo loco uide
 August in. in epistola 89. ad Hilarium, q̄ accuratius
 expendisse impensam magnam afferet commodita-
 tem. Qui furabatur, iam non furetur: magis autem
 laboret manibus suis, qm̄ bonum est, ut habeat vñ
 tribuat necessitatem patienti, Ephc. 4. pri. Timot. 2.
 Oportet enim episcopū hospitem esse &c. Si q̄s
 autem domui suæ præsse nescit, quō ecclesiæ dei di-
 ligentiam habebit: ac mox ibidē, diacones non tur-
 pe lucrum sectantes. An non manifeste subindicat
 licere quidem illis lucrum aliquod, modo nō turpe
 sit, sectari. Itē, diaconi sint unius uxoris uiri, qui fi-
 lijs suis bene præ sint, & suis domibus. atqui hæc fie-
 ri non possunt, si ecclesiasticis non sit integrū tem-
 poralia possidere. Quo nam pacto domum ha-
 bebunt, qua ratione hospites erunt, quō et uxori
 & liberis p̄spicient, si nihil in totū liceat habere?

DE ELEEMOSYNA.

Ad Hieronymi sententias sic respondeo, saluo aliorum iudicio, quod Hieronymus hoc loco scripsit inter consilia ponendum esse puto non inter praecepta. Et ob id in hanc partem fuisse uehementiorem, quod illius aetate iam labescente uera clericorum pietate, magna pars ad mundanum fastum, ad diuitiarum cupiditatem esset propensior: cum proprie sacerdotum diuitiae sunt caelestes, non terrena. Nempe sacra doctrina, annuus omnium quae stultum uulgus miratur contemtor, uita inculpata lucrū, plurimos traxisse ad Christum, triumphus martyriū. Queritur autem & alibi diuus Hieronymus accrescentibus ecclesiae opibus ueras illas opes fuisse diminutas. Vnde gliscenti morbo succurrendum putauit, & in hanc partem conatus est trahere, ut nihil possideret, quo saltem in medio consistere, & moderato diuitiarum usu essent contenti. Hieronymus in epistola ad Demetriadem de seruanda uirginitate. Nobis, imo tibi diligens credita est dispensatio, quanquam in hoc omni aetate omnique personae libertas arbitrii relicta sit. Si uis, inquit, esse perfectus, non cogo, non impero, sed propino palmam, ostendo praemia, tuum est diligere si uolueris in agone atque certamine coronari. Ex Hieronymi in prima ad Hedibiam quaestione: paratum est colligere quod liceat, sua non dare, proinde non est uetitum propria possidere. Hieronymi haec sunt uerba. Ananias & Saphira Apostoli meruere sententiam, quia sua timide reseruarunt. Ergo ne, inquiens, puniendus est qui sua non dederit: minime. Ideo puniti sunt, quia mentiri uoluerunt spiritui sancto, & reseruantes necessaria

DE E L E E M O S Y N A.

uictui suo, quasi perfecte seculo renunciantes, uanam gloriam sectabantur. Alioquin licet libere uel dare uel non dare. Quamquam ei qui cupiat esse perfectus, praesens paupertas futuris diuitijs compensanda sit. Vide Hieronymi epistolam ad Iulianum: Quodam diues adolescens &c. ubi satis indicat consilij esse quod dicitur: Si uis perfectus esse &c. Si quis plura desiderat legat licebit dialogum Hieronymi aduersus Pelagium lib. 1. Nec mihi Abraham &c. quos ueteri testamento diuites legimus. Augustinus in libro de haeresibus: Ad quod uult deum, apostolici, inquit, quod se isto nomine arrogantissime uocauerunt, eo quod in suam communionem non receperunt, utentes coniugibus & res proprias possidentes, quales habet Catholica ecclesia & monachos & clericos plurimos. Augustinus in euangelium Ioannis tractatu 62. Quod facis fac citius, non quia tu potes, sed quia hoc uult qui omnia potest. Hoc autem nemo sciuit discumbentium, ad quid dixerit ei: quidam enim putabant quia loculos habebat Iudas, quod dixisset ei Iesus, eme ea quae opus sunt nobis ad diem festum, aut egenis ut aliquid daret. Habebat ergo & dominus loculos, & ab fidelibus oblata obseruans, & suorum necessitatibus & alijs indigentibus tribuebat. Tunc primum ecclesiasticae pecuniae forma & instituta, ubi intelligeremus quod fuisse praecipuum non cogitandum esse de crastino, non ad hoc fuisse praecipuum, ut nihil pecuniae seruetur a sanctis, sed ne deo pro ista seruiatur, & propter inopie tumorem iustitia deseratur, nam & Apostolus in posterum prauidens, ait, Si

B V

DE ELEMOSYNA.

quis fidelis habet uiduas, sufficienter tribuat eis, ut non grauetur quo ueris uiduis sufficere possit. Augustinus in Psal. 103. Ipse dominus loculos habebat quo mittebantur necessaria, & possidebantur nummi, propter usum eorum qui cum illo erāt, & eius: non em̄ cum dicitur esuriuit Iesus, Euāgelista mentitur: Voluit esurire propter te, ne tu esurias in illo, quia pauper factus est cum esset diues, ut illius paupertati nos ditaremur. Habuit enim loculos, et dictum est de quibusdā fœminis religiosis, q̄ ambulabant, qua ibant pedes eius, euangelizantur, & ministrabant ei de substantia sua. Nominantur ille mulieres in euāgelio, ubi erat quædam etiam uxor cuiusdā Chuze procuratoris Herodis. Pius papa, Prædia diuinis usibus tradita quidam humanis usibus applicant, & deo nostro cui data sunt, ea subtrahunt, ut sibi inseruiant, quapropter ab omnibus illius usurpationis cõtumelia depellenda est, ne si prædia usibus secretorum cęlestium dicata, à quibusdam irruentibus uexentur: quod si quis præsumpserit, ut sacrilegus iudicetur, 12. quæstione secund. Prædia. Ex Canonibus Apostolorum. Sunt manifestæ res propriæ episcopi (si tamen habent res proprias) & manifeste dominicæ, ut potestatem habeant de proprijs rebus, episcopus moriens (sicut uoluerit, & quibus uoluerit derelinquere) ne sub occasione ecclesiasticarum rerum, ea quæ episcopi esse probantur, interdicanur, 12. quæstione prima. Sint.

Olim diaconos dispensationem thesauri ecclesiasticæ